

Az intézmény bemutatása és története

A Levéli Német Nemzetiségi Általános Iskola a település egyetlen általános iskolája. Két épületben történik a tanulók nevelése-oktatása. A székhelyintézmény, az ún. „nagy iskola” a Fő utca 10. szám alatt, az ún. „kis iskola” az Újhelyi Imre tér 2. szám alatt található. Iskolánk nyolc évfolyamos német nemzetiségi oktatási intézmény. Évfolyamonként egy-egy tanulócsoporthoz végezzük a ránk bízott gyermekek nevelését-oktatását. A 2021/2022. tanévben 112 gyermek tanul intézményünkben. Fenntartónk a Győri Tankerületi Központ, de sok segítséget kapunk a települési és a német nemzetiségi önkormányzattól is. Intézményünkben megőrizzük és fenntartjuk a magyarországi német nemzetiségi és a magyar kultúra hagyományait, erősítjük a kölcsönös egymásrataltságból eredő összetartozás-tudatot. Alapértéknek tekintjük a nyitottságot, a közösségen belüli türelmet, az emberi szabadság és korlátainak felismerését és mindezek tudatos vállalását. Iskolánkban fő törekvésünk a német nemzetiségi tudat minden összetevőjének ápolása (nyelv, kultúra, hagyományok, kisebbségpolitika, történelem), az ismeretek élményszerű átadása, általuk a pozitív identitástudat kialakítása diákjainkban. Pedagógiai céljaink elérésében kiemelkedően fontosnak tartjuk a tanulói kulcskompetenciák fejlesztését. Intézményünk a nevelő-oktató munkán felül kulturális tevékenységével is hozzájárul a nemzetiségi kulturális értékek közvetítéséhez. Intézményünk nevelőtestületének pedagógiai hitvallása és vállalása, hogy a magyarországi német nemzetiség értékeivel azonosulni tudó, a világra nyitott, önmagáért és a környezetéért felelősséget vállaló, demokratikusan gondolkodó, az európai humanista hagyományokra és a magyarországi eredményekre építő, erkölcsiségben és etikus szellemiségben felnövekvő és ennek jegyében cselekvő polgárokat neveljen.

Levél községben folyó iskolarendszerű oktatásról csak 1673 után maradtak fenn adatok. Ez évben került ugyanitt végleg katolikus kézbe a templom. Az ekkor született egyházlátogatási jegyzőkönyvben szerepel az, hogy a lutheránus gyermekek is a katolikus iskolába járnak. Az iskola épülete valószínűleg a mai kisiskola (alsó tagozat épülete) területén volt, az 1940-ben megkezdett tatarozás során egy régi épület alapját találták itt meg. A tanítás német nyelven folyt, a lakosságot az 1570-es években Szászországból érkezett leszármazottjai alkották. A felekezeti közös oktatás az 1780-as évek végéig állt fenn, pontos adatunk csak arról van, hogy 1791-ben egy evangélikus tanárt elégtelen működése miatt eltanácsoltak. Az evangélikus iskola ez idő tájt a mai Petőfi utcában ("Hosszú utca") a temető felőli végén volt. 1852-ben a katolikus gyülekezet új iskolát épített a templom mellett (ezt 1981-ben bontották le). A hitközség előjárója s egyben bíró ekkor M. Treffer volt, egy megfontolt tetterős ember, aki a meglévő felekezeti ellentétek elsimításával elérte, hogy az evangélikusok is segítsenek az építkezésben. Kötelezettséget vállalt, hogy a katolikus gyülekezet fogattal és kézi erővel viszonzza meg az evangélikus iskola építésében a segítséget. Tudomásunk van arról, hogy az iskola alapjába bedolgozták a gazdátlanul heverő sírköveket is, amelyek még abból az időből származtak, amikor a temető a templom körül volt (az 1770-es évekig). Az iskola egy tanterem volt, külön padosorban ültek a fiúk és lányok. Az épület egyben a kántortanító lakásaként is szolgált, melléképületben magtár, istálló is volt. A tanító jövedelmét a hívőktől, s egyházi szolgálatként a templomtól kapta. Jövedelem kiegészítésként szántófölddel is rendelkezett. Az evangélikus iskola építésére 1861-ben került sor, amikor a konventnek sikerült csere útján megszerezni a Mauthner - Hutfles telket (ma a kultúrház épülete). Egy tanterem volt (a mai nagyterem), utcai részén a tanító lakott. A gyereklétszám növekedése szükségessé tette egy második tanterem létesítését is, a bővítés 1895-ben történt. Ez az evangélikus iskola 1945-ig állt fenn. A két felekezet körül a katolikusok éltek nehezebb anyagi körülmények között, a módosabb gazdák az evangélikusok között voltak, ezért a katolikus gyülekezet iskolaszéke több

esetben fordult adományért a Zichy-alapítványhoz az 1880-as években. A kapott összeget részben a szegényebb sorsú gyermekek ruházkodására, részben szemléltető eszközök beszerzésére fordították. Az I. világháborút követő polgári forradalom után a Tanácsköztársaság idején (133 nap) az oktatási intézmények állami (tanácsi) tulajdonba mentek át. A tanerőket is átvették. A katolikus és evangélikus iskola továbbra is külön működött, de hetente 2-3 alkalommal együtt is folyt tanítás. Állami rendeletek, tantervek alapján folyt a tanítás, egységesen a "Leitfaden" (vezérfonal) című tankönyvből tanultak a gyerekek.

A VKM 157779/1922. sz. rendelete a levéli katolikus iskolát is a fejlesztendőkhöz sorolta, így lehetővé tette az iskola bővítését egy tanteremmel és egy második tanítói állás meghirdetését. A gyereklétszám növekedése miatt váltott tanítás folyt, sőt az óvoda egyik termét is bérelni kellett. A bővítés érdekében 1922-ben az iskolaszék még az iskola államosítását is kezdeményezte, melyhez az egyházmegye püspöke nem járult hozzá. Az iskola bővítésére 1928-ban került sor, egy tantermet, folyosót, szertárt építettek a meglévő mögé állami segítséggel.

Az 1927-28 tanévben áttértek a kétnyelvű tanításra, - ez is feltétele volt a bővítés állami támogatásának - de indokolta ezt a magyar anyanyelvű tanulók növekvő száma is. (Korábban a tanítás nyelve általánosan német volt, bár az írás, olvasás, földrajz, beszéd és értelem gyakorlat tárgyakat magyarul is tanították heti négy órában.)

1938-ban magyar tagozatú, egytanerős állami iskolát hoztak létre. (Ezt a VKM 111750/1938. sz. rendeletében is sürgette.) Fenntartásáról a község gondoskodott, helyéül a községi vendéglő (községháza) egyik emeletén lévő 5x3m-es termét jelölték ki. Felszerelése, bútorzata szegényes volt kölcsönként olvasókönyvekből tanultak. 1942-ben tervbe vették egy iskola felépítését is, de a kedvezőtlen feltételek miatt az építkezésre nem került sor.

1945 szeptemberében a katolikus, evangélikus és a református gyülekezet is külön iskolát akart indítani, de az eljárásság úgy döntött, hogy a községben állami népiskola működjön. A községbe 8 új nevelő érkezett, a tanítás állami általános iskolai tanterv alapján négy (2 a katolikus, 2 az evangélikus iskolában) tanteremben kezdődött mintegy 300 tanulóval. A katolikus iskola 1947-48-as tanévben működött e néven, az evangélikus iskolába már az új állami iskola tanulói jártak. A tanárok mindkét helyen tanítottak, értekezleteiket közösen tartották.

1952-ben átalakították az evangélikus iskolát kultúrház céljára, a tanulók elhelyezését a községi vendéglő épülete egy részének átadásával oldották meg. Itt négy új tantermet, szertárhelyiséget, nevelői szobát hoztak létre. 1954-ben bővítették az udvart, a kocsisínt megszüntették, helyén politechnikai műhelyt és tornaszobát alakítottak ki egy épületben, szertárral, öltözővel ellátva.

1960-ban újabb udvar bővítésére került sor a szomszédos telek átvételével. Itt kapott lakást a hivatalsegéd, korábbi az iskolaépületben lévő lakásából napközis helyisége létesítettek.

1961-ben indult meg a napközis foglalkoztatás, s még ez évben az iskola nyitott folyosóit beüvegezték, új szertárat alakítottak ki a kapubejárat felszámolásával, s igazgatói irodát hoztak létre a régi szertárból.

1964-ben bekerítették a gyakorlókertet, 1968-ban szerszámos kamrát építettek és kutat fűrtak.

1967-ben a "kis iskolában" a volt kántortanítói lakást rendbe hozták, itt kapott helyet a TV szoba, a varró műhely, egy tanterem és a napközisek tízóráizó terme.

1970-ben az 1928-ban épült tanteremből két tantermet hoztak létre, bejáratát áthelyezték.

1982: Az előző évben lebontott régi iskola helyén felépült két új tanterem, ebédlő, konyha, élelmezés-vezetői iroda, raktár és szociális helyiség. Központi fűtést szereltek széntüzelésű kazánokkal.

1987: Az 1. sz. iskola bővítése a volt igazgatói lakás felszámolásával

1994: Elkészült a modern tornacsarnok és az épület komplexumban gázfűtésre tértek át.

2002: Teljesen felújított, tetőtér beépítéssel bővített iskolában kezdődhetett meg a tanítás.

2018: TOP pályázati támogatásból energetikai korszerűsítés és napelemes rendszer kiépítése valósult meg az alsó tagozat épületén.

Adataink a katolikus iskola tanítóiról:

- 1720 Manninger Pál
- 1724-1730 Eisner János
- 1789 Prünner József
- 1796-180. Schlager Mihály
- 1806-1815 Gold v. Gölt Márton
- 1817-1834 Albrecht Ferenc
- 1836-1837 Göttl György
- 1848-1861 Klafszky János
- 1876-1912 Seiler József
- 1912-1916 Borsody Béla
- 1916-1918 Horváth Frigyes
- 1918-1949 Erdős János
- 1928-1947 Seiler Elvira

Evangélikus tanítók:

- -1791 Gubesch Márton
- 1791-1798 Pollner Mihály
- 1798-1806 Rosenau József
- 1806-1815 Skultéti János
- 1815-1865 Schader Sámuel
- 1860-1904 Amminger János
- 1895-1998 Hujber József
- 1896-1903 Ulicsny Guidó
- 1899-1904 Taucher József
- Feiler Jenő
- 1904-1915 Guhr Jakab
- 1904-1929 Polster Rezső

- 1915-1918 Ghüringer János
- Leitner Terézia
- 1918-1919 Haden Gotthard
- Weisz Henrik
- 1920-1945 Hotwagner József
- 1930-1945 Graf András
- 1945-1949 Halvax Károly

A magyar tagozatú iskola nevelői:

- 1938 Gelencsér István
- 1938-1943 Szilágyi István
- 1943-1945 Nagy Adél

Igazgatók:

- 1945-1948 Erdős János
- 1948-1953 Rudas János
- 1953-1967 Kollár János
- 1967-1980 Kökényesi Rezső
- 1980-1991 Csukainé Németh Klára
- 1991- 2006 Farkas Ottó
- 2006 - 2021 Fenyvesi Gyöngyi
- 2021 - Farkas János